

בנק ישראל
תחום היציבות הפיננסית

12 התקנים הבינלאומיים ליציבות פיננסית

נועה בן יעקב*

ינואר 2005

* העבודה נכתבה בהנחייתו של יאיר חיים.

תוכן העניינים

2	א.רקע ותיאור כללי של התקנים
5	12 התקנים הבינלאומיים ליציבות פיננסית - לוח מרכז
7	ב.תמצית של כל אחד מהתקנים
7	1. שקיפות במדיניות מקרו-כלכלית ובמידע
7	א.1. שקיפות במדיניות מוניטרית ופיננסית
8	ב.1. שקיפות במדיניות פסקאלית
9	ג.1. הפצת מידע
11	2. תשתית המוסדות והשווקים הפיננסיים
11	א.2. חדלות פירעון
12	ב.2. שליטה וניהול חברות
13	ג.2. חשבונאות
13	ד.2. ביקורת חשבונאית
14	ה.2. מערכות תשלומים וסליקה
16	ו.2. הלבנת הון ומימון טרור – שוק הוגן
18	3. הסדרה ופיקוח על מוסדות פיננסיים
18	א.3. פיקוח על הבנקים
19	ב.3. הסדרת שוקי ניירות ערך
20	ג.3. פיקוח על הביטוח
22	נספח : הגופים האחראים לקביעת התקנים ותרומתם בנושאים הפיננסיים
26	לוח נספח: סיכום המעקב אחר העמידה של מדינות בתקנים

א. רקע ותיאור כללי של התקנים

נייר זה שופך אור על "12 התקנים ליציבות המערכת הפיננסית" (12 Key Standards for Sound Financial System), אשר הפכו אבן יסוד בפעילות הבינלאומית, המיועדת להגביר את יציבות המערכת הפיננסית. סעיף זה מציג באופן כללי את 12 התקנים, מתאר את הרקע לגיבושם ומבהיר את חשיבותם, בכלל, ולישראל, בפרט, ואילו הסעיף הבא מציג תמצית של כל אחד מהתקנים.

בעקבות המשברים הפיננסיים הבינלאומיים שאירעו במהלך שנות התשעים, התחדד הצורך להגביר את שיתוף הפעולה הבינלאומי בין גופי הפיקוח ובין ארגונים בינלאומיים על מנת לחזק את היציבות של כלל המערכת הפיננסית הבינלאומית. לשם כך, יזמו שרי האוצר ונגידי הבנקים המרכזיים במדינות ה-G7 הקמת ועדה, שהמליצה לייסד את **הפורום ליציבות פיננסית** (Financial Stability Forum – FSF). הפורום החל לפעול ב-1999 בחסות ה-BIS (Bank for International Settlements), ובו משתתפים נציגים של ארגונים בינלאומיים ונציגי מדינות מובילות. מטרת הפורום היא לפעול לקידום יציבות פיננסית בינלאומית, כלומר לשיפור התפקוד של השווקים הפיננסיים ולהפחתת הסיכוי להדבקה בין מערכות פיננסיות של מדינות שונות (העברת זעזועים). זאת, באמצעות החלפת מידע בין רשויות ושיתוף פעולה בינלאומי, ובעיקר באמצעות אימוץ תקנים בינלאומיים ועידוד יישומם במדינות החברות בפורום ומדינות אחרות (פירוט נוסף על ה-FSF ראה בנספח).

הפורום אימץ עד כה **12 תקנים ליציבות פיננסית**¹, שניתן לחלקם לשלושה תחומים:

- 3 תקנים בתחום השקיפות של המדיניות המאקרו-כלכלית – המוניטרית, הפיסקאלית והפיננסית, ושקיפות של המידע.
- 6 תקנים בתחום התשתית של המוסדות והשווקים הפיננסיים – לרבות: מערך התשלומים והסליקה, כללי חשבונאות וביקורת, מבנה השליטה והניהול בחברות, הלבנת הון ומימון הטרור.
- 3 תקנים בתחום ההסדרה הפיננסית והפיקוח – על בנקים, חברות ביטוח ושוקי ני"ע.

הנושאים והפרטים העיקריים לגבי כל אחד מ-12 התקנים מוצגים בלוח בהמשך. 11 מהתקנים כבר גובשו ופורסמו, היחיד שעדיין לא הושלם הוא התקן העוסק בנושא חדלות הפירעון (Insolvency), כחלק מתחום התשתית של המוסדות והשווקים הפיננסיים. הגיבוש של התקנים נעשה על ידי גופים בינלאומיים שונים: שלושת התקנים הראשונים, העוסקים בתחום של שקיפות המדיניות והמידע, גובשו על ידי קרן המטבע הבינלאומית, ואילו תשעת התקנים הנותרים גובשו על ידי ארגונים בינלאומיים שונים, המתמחים בתחומים הרלוונטיים לכל תקן ותקן (לפירוט לגבי הארגונים ראה נספח). גופים אלו אחראים גם לעדכון התקנים מעת לעת, בהתאם לנסיבות

¹ בנוסף ל-12 התקנים הללו, ה-FSF הגדיר 3 תקנים נוספים בעלי חשיבות ליציבות המערכת הפיננסית: עיבוד מידע, תפקוד השווקים הפיננסיים ופיקוח על קונגלומרטים פיננסיים. אולם לא נעסוק בהם בנייר זה.

המשתנות. 12 התקנים מכסים קשת רחבה של נושאים הקשורים ליציבות פיננסית, במישורין או בעקיפין, מתוך תפיסה הרואה במדיניות מאקרו-כלכלית נאותה, בתשתית איתנה של המערכת הפיננסית ובהסדרה ובפיקוח נאותים עליה - תנאים הכרחיים להבטחת יציבותה. מבנה התקנים אינו אחיד: ניתן להבחין בגיוון רב ביניהם מבחינת ההיקף שלהם ומידת הפירוט בהם. מרביתם מהווים עקרונות כלליים או קווים מנחים לתשתית ליציבות פיננסית, ומיעוטם יותר קונקרטיים – בעיקר העקרונות לפיקוח על הבנקים, ובתוכם ההנחיות הקשורות להלימות הון של בנקים (כולל קביעת סף הון).

מטרת התקנים היא להציב עקרונות ותנאים מינימליים שכל מדינה צריכה לשאוף לעמוד בהם על מנת לקדם את יציבות המערכת הפיננסית המקומית, בהתאם לנסיבות הייחודיות לה, ובכך לתרום ליציבות המערכת הפיננסית הגלובאלית. למעשה, את תחילתו של תהליך קביעת תקנים בינלאומיים ליציבות פיננסית ניתן לזהות עוד בתחילת שנות השמונים, עת נקבעו עקרונות באזל לפיקוח על הבנקים, שכיום מדינות רבות רואות בהן עקרונות בסיסיים, שהעמידה בהן מובנת מאליה. נראה שהתרחבות והעמקתו של תהליך זה - כפי שבאה לידי ביטוי בקביעת 12 התקנים ליציבות פיננסית בהדרגה מאז 1996 - היא פועל יוצא של תהליך הגלובליזציה והתגברות האינטגרציה הפיננסית בעולם, יחד עם התפתחות השווקים הפיננסיים והסרת המחיצות בין פעילות בנקאית ואחרת, כתוצאה של התפשטות הליברליזציה הפיננסית בעולם. תהליכים אלה הגבירו את התלות בין מערכות פיננסיות במדינות שונות ובין ערוצים שונים של הפעילות הפיננסית, ברמה המקומית והבינלאומית. ניתן לראות בקביעת התקנים הבינלאומיים אמצעי של רשויות הפיקוח למנוע "ברירה" של המוסדות הפיננסיים מפיקוח ואמצעי של ארגונים בינלאומיים למנוע "תחרות" בין מדינות ברמת הפיקוח. זאת, בניסיון להתמודד עם הסיכונים הנובעים מהגברת התלות בין המדינות.

פורמליות, העקרונות הנכללים בתקנים הם בגדר המלצות בלבד, כלומר אין חובה על המדינות לעמוד בהם, בוודאי לא המדינות שאינן חברות בפורום ליציבות פיננסית. זאת, כיוון שלפורום, לקרן המטבע, לבנק העולמי, או לכל גוף בינלאומי אחר אין סמכות לכפות על מדינות לעמוד בתקנים. **עם זאת**, מדינות אינן יכולות להתעלם מהתקנים, ובפועל מתאמצות לעמוד בהם, וזאת מכמה סיבות מצטברות:

- ארגונים בינלאומיים חשובים, ובראשם קרן המטבע והבנק העולמי, ממליצים על עמידה בתקנים אלה ורואים בהם קו מנחה בעבודה השוטפת שלהם מול המדינות.
- חלק מהתקנים והעקרונות נכללים בקודים שארגונים בינלאומיים, דוגמת ה-OECD, מאמצים – קודים שמדינות החברות בארגונים אלה נדרשות לעמוד בהם.
- מידת עמידתן של מדינות בתקנים נבדקת על ידי ארגונים בינלאומיים: במסגרת משלחות ה-FSAP (Financial System Assessment Program) של קרן המטבע והבנק העולמי² מתבצעת סקירה של מידת עמידתן של המדינות במרבית התקנים. המשך המעקב אחרי יישום התקנים מתבצע ברובו על ידי משלחות נפרדות של קרן המטבע והבנק העולמי, אם כי

² על ה-FSAP בכלל ועל המלצות משלחת ה-FSAP שביקרה בישראל בספטמבר 2000 ראה תיבה IV-ב' ב"דוח יציבות פיננסית – שנת 2003", עמ' 91.

קיימת מגמה לערב גם גופים נוספים, ותוצאות בדיקת המעקב מתפרסמות בדו"ח מסכם של המשלחות (דו"ח ה-ROSC – Report on Observance of Standards and Codes). עד היום התבצעו בדיקות במעל מאה מדינות (ראה רשימת התקנים שנבדקו במדינות השונות בלוח הנספח).

- עצם הפרסום של התקנים ושל דוחות הבדקים את מידת העמידה של מדינות בהם מעודד את יישומם של התקנים במדינות שונות, כיוון שהוא יוצר מעין "משמעת שוק בינלאומית". הכוונה היא לכך, שמידת העמידה של מדינה בתקנים הופכת להיות אחד מהקריטריונים המשמשים חברות דירוג בינלאומיות, מוסדות פיננסיים ומשקיעים פוטנציאליים אחרים בקבלת החלטותיהם על דירוג המדינה, הסיכון המיוחס לה והיקף ההשקעות בה.

החשיבות של התקנים עולה גם **בספרות** בנושא: כך, למשל, במאמר הבדק את הקשר בין עמידה בתקנים הבינלאומיים לבין מרווחים ודירוג³, הכולל בדיקה אמפירית של משקים מתעוררים, מגיעים הכותבים למסקנה, כי אכן ניכר קשר חיובי בין מידת העמידה בתקנים, בעיקר אלו העוסקים בחשבונאות וניהול חברות, לבין הדירוג של המדינות, וכן ניכר קשר הפוך בין מידת העמידה בהם לבין גובה המרווחים במט"ח. הכותבים מסכמים: ככל שמדינה עומדת בתקנים במידה גבוהה יותר, כך הסיכון להיווצרותם של זעזועים נמוך יותר, והמערכת הפיננסית יציבה יותר. במאמר אחר על הגלובליזציה⁴, טוען סטנלי פישר, כי על מדינות, בעיקר מתעוררות, לחזק את המערכת הפיננסית שלהן על מנת שיהיו ערוכות להתמודד עם זעזועים בעידן הגלובליזציה, בין היתר, באמצעות "אימוץ נהלים ותקנים בינלאומיים במערכת הפיננסית, שקיפות במדיניות הפסקאלית והמוניטרית, תקני חשבונאות, פיקוח על התאגידים וכדומה..."⁵.

מכאן ברורה החשיבות של **יישום התקנים** הבינלאומיים, במיוחד עבור **ישראל**, בהיותה משק קטן ופתוח בתחום הריאלי והפיננסי, השואף להגברת האינטגרציה עם השווקים הבינלאומיים ומתחרה עם משקים מתעוררים על השקעות מחו"ל. עם זאת, יישום התקנים אינו מיידי ואינו פשוט: מצד אחד, יישום תקן בנושא מסוים מחייב התמחות וידע נרחב, הנמצא רק בידי הגוף והאנשים העוסקים בו במישרין ואחרים לו. כך, למשל, התקן בנושא ההסדרה והפיקוח על הבנקים מחייב מעורבות עמוקה של הפיקוח על הבנקים, כפי שקורה בפועל, לדוגמה, בעניין דרישת הלימות ההון מהבנקים. מצד שני, יישום התקנים מחייב גם שינויים מבניים ושינויי חקיקה, המחייבים מעורבות של הממשלה ורשויות נוספות, מעבר לרשות העוסקת בתקן במישרין. בכל מקרה, יישום התקנים מצריך תהליך התאמה מורכב, ארוך ורב-שלבי. מאחר שהתקנים מכסים מגוון רחב של תחומים, שמעורבים בהם גופים שונים ורשויות שונות, יישומם מחייב שיתוף פעולה בין רשויות שונות - הן בהחלטה על סדר העדיפויות והן בביצוע. מכאן החשיבות של הכרת כל התקנים ובחינת מידת העמידה של ישראל בהם מתוך ראייה כוללת.⁵

³ Christofides Charis, Christian Mulder and Andrew Tiffin (April 2003), "The Link Between Adherence to International Standards of good Practice, Foreign Exchange Spreads, and Ratings", IMF Working Paper (WP/03/74).

⁴ פישר, סטנלי, "גלובליזציה ואתגריה", רבעון לכלכלה, 2/04 (אוגוסט 2004), עמ' 290.

⁵ מידת העמידה של ישראל בשבעה מתוך שנים עשר התקנים נבדקה בשנים האחרונות על ידי קרן המטבע והבנק העולמי. סיכום מידת העמידה בתקנים, בבדיקות אלה ובכלל, חורג מגבולות נייר זה.

12 התקנים הבינלאומיים ליציבות פיננסית – לוח מרכז

נושא	שם התקן	מועד פרסום ראשון	מועד עידכון אחרון	הגוף האחראי ⁶	נושאים שהתקן עוסק בהם
2.1. שקיפות במדיניות מוניטרית ופיננסית (Monetary and financial policy transparency) Macroeconomic Policy and Data Transparency	1.א. שקיפות במדיניות מוניטרית ופיננסית (Monetary and financial policy transparency)	7/1999	---	IMF	- בהירות התפקידים, תחומי האחריות והמטרות; - שקיפות בתהליך קבלת ההחלטות ובדיווח עליהן; - גישות הציבור למידע לגבי המדיניות; - דיווחיות (Accountability) והגיונות של הבנק המרכזי והרשויות הפיננסיות.
	2.א. שקיפות במדיניות פסקאלית (Fiscal policy transparency)	4/1998	3/2001	IMF	- כמו הנושאים בתקן הקודם, ועם דגש על: - הכנה, ביצוע ודיווח של התקציב באופן שקוף; - הבטחת ההגיונות במדיניות הפיסקאלית – מידע ובקורת חיצונית.
	2.ב. הפצת מידע (Data dissemination)	3/1996 12/1997	---	IMF	- כיסוי, תדירות ותיזמון של המידע המופץ; - גישות המידע לציבור; - הגיונות בפרסום; - איכות המידע המופץ.
3.2. תשתית המוסדות והשווקים הפיננסיים (Institutional and Market Infrastructure)	2.א. חדלות פירעון ⁷ (Insolvency)	בתהליך		World Bank	
	2.ב. שליטה וניהול חברות (Corporate governance)	5/1999	4/2004	OECD	- יעילות של השליטה והניהול; - זכויות של בעלי המניות; - טיפול הולם בבעלי מניות; - תפקידים של גורמים מעוניינים (Stakeholders); - חשיפה ושקיפות; - תחומי האחריות של הדירקטוריון.
	2.ג. חשבונאות (Accounting)	10/2002	3/2004	IASB	התקן מפרט 40 תקנים להכנת דוחות כספיים, המקיפים מגוון גדול של נושאים.
	2.ד. ביקורת חשבונאית (Auditing)	10/2002	---	IFAC	- עקרונות ותחומי אחריות; - הערכת סיכונים ותגובה; - אימות הביקורת (Audit Evidence); - שימוש בעבודות אחרות; - מסקנות מהביקורת ודיווח; - תחומי התמחות והתחייבויות של המבקר.

⁶ לפירוט לגבי הגופים ראה נספח.

⁷ העקרונות הקיימים עדיין לא גובשו לתקן. הנושא נמצא בטיפול של הבנק העולמי, המתבסס על הנייר Principles and Guidelines for Effective Insolvency and Creditor Rights Systems, ובשיתוף פעולה עם (UNCITRAL) United Nations Commission on International Trade Law וקרן המטבע.

12 התקנים הבינלאומיים ליציבות פיננסית – לוח מרכז (המשך)

נושא	שם התקן	מועד פרסום ראשון	מועד עידכון אחרון	הגוף האחראי ⁸	נושאים שהתקן עוסק בהם
4.3. הסדרה ופיקוח על מוסדות פיננסיים <i>Financial Regulation and Supervision</i>	2.ה. מערכות תשלומים וסליקה (Payment and settlement)	1/2001	---	CPSS IOSCO	• בסיס משפטי איתן; • הסיכונים הפיננסיים שמשותפי המערכת נחשפים אליהם; • קביעת נהלים לניהול סיכוני נזילות ואשראי; • סליקה – סופיות, מיידיות, הבטחת סיום בזמן; • מהות הנכסים לפירעון; • בטיחות ואמינות המערכת; • יעילות ונוחות שיטת התשלומים; • קריטריונים אובייקטיביים וגלויים להשתתפות במערכת; • ניהול יעיל, מבוקר ושקוף של המערכת; • סליקת ניירות ערך – סוגי סיכונים.
	1.2. הלבנת הון ומימון טרור – שוק הוגן (Market integrity)	1990	2/2002	FATF	• אכיפה משפטית; • צעדים שעל מוסדות פיננסיים ובתי עסק לא פיננסיים לנקוט; • צעדים מערכתיים מוסדיים ואחרים; • שיתוף פעולה בינלאומי; • ארגונים ללא כוונת רווח.
	3.א. פיקוח על הבנקים (Banking supervision)	9/1997	10/1999	BCBS	• תנאים מקדימים לפיקוח יעיל; • רישוי ומבנה המוסדות; • תקנות ודרישות; • שיטות לפיקוח שוטף – ביקורת, מעקב, ניתוח והערכה; • דרישות מידע; • סמכויות אכיפה של המפקחים; • בנקאות בינלאומית.
	3.ב. הסדרת שוקי ניירות ערך (Securities regulation)	9/1998	2/2002	IOSCO	• תפקוד, סמכויות ועצמאות הגוף המפקח; • הסדרה עצמית; • אכיפת חוקים בנושא ניירות ערך; • שיתוף פעולה בהסדרה; • דרישות ממנפיקים; • תכניות השקעה משותפות; • חברות לשירותי ניירות ערך; • שוק משני.
	3.ג. פיקוח על הביטוח (Insurance supervision)	10/2000	10/2003	IAIS	• תנאים לפיקוח יעיל; • מערכת הפיקוח; • הגופים הנתונים לפיקוח; • תהליך הפיקוח; • תקנות ודרישות מינימליות; • שוקים וצרכנים; • הלבנת הון ומימון טרור.

⁸ לפירוט לגבי הגופים ראה נספח.

ב. תמצית של כל אחד מהתקנים⁹

1. שקיפות במדיניות מקרו-כלכלית ובמידע (Macroeconomic Policy and Data Transparency)

1.א. שקיפות במדיניות מוניטרית ופיננסית

(Monetary and financial policy transparency)

המסמך: *Code of Good Practices on Transparency in Monetary and Financial Policy*
(155 pages)

הגוף האחראי: IMF

תאריך פרסום: 7/1999

על ידי חשיפת המדיניות המוניטרית והפיננסית לציבור, הבנק המרכזי והגופים הפיננסיים למעשה מחזקים את אמינותם ואת יעילותה של המדיניות, ובכך תורמים ליציבות המערכת הפיננסית. נושאי המדיניות המוניטרית והמדיניות הפיננסית מופיעים בתור תקן אחד, וזאת למרות שקיים שוני רב ביניהם ברמת השקיפות הנדרשת, בעיקר בתפקידים, תחומי האחריות והמטרות של הגופים האחראים להם, וכן בתהליכי הניסוח ויישום המדיניות. נראה שזה נובע בעיקר משיקולי נוחיות, שכן קרן המטבע עוסקת בשני הנושאים האלו והחליטה לכלול אותם במסגרת אותו התקן. הקוד מחולק לשניים: נהלי שקיפות למדיניות מוניטרית - עבור בנקים מרכזיים, ונהלי שקיפות למדיניות פיננסית - עבור רשויות פיננסיות (Financial Agencies). אולם, ניתן להבחין כי האלמנטים הבסיסיים עבור שני סוגי המדיניות דומים, וזאת בגלל קשרי הגומלין החזקים ביניהם (בתמצית זו נתייחס אל שניהם ביחד). תחומים מסויימים שהתקן מכסה נכללים גם בתקנים אחרים ובתיאום איתם, כגון חשבונאות, ביקורת חשבונאית (Auditing), חקיקה ופיקוח בנקאיים, חדלות פירעון, שליטה בחברות, הפצת מידע, הסדרה בביטוח ובשוק ני"ע ופיקוח על מערך התשלומים. המושג "שקיפות" מתייחס לסביבה בה מטרות המדיניות והביצועים בפועל מסופקים לציבור על בסיס ברור, נגיש וקבוע. התקן עוסק בנושאים הבאים:

- **עיקרון 1: בהירות התפקידים, תחומי האחריות והמטרות של הבנקים המרכזיים והרשויות הפיננסיות** - הגדרת התפקידים בחוק ופירוט שלהם; הבהרת ההבדל בין תפקידי הרשויות האחראיות לפעולות המוניטריות והפסקאליות; הבהרת התפקידים שהבנק המרכזי מבצע בשם הממשלה; דיווח על הקשרים בין הרשויות הפיננסיות.
- **עיקרון 2: שקיפות בתהליך קבלת ההחלטות הנוגעות למדיניות המוניטרית על ידי הבנק המרכזי ובתחום המדיניות הפיננסית על ידי רשויות פיננסיות ובדיווח עליהן** - הבהרת המסגרת, הכלים והיעדים המשמשים להשגת מטרת היציבות המוניטרית והפיננסית,

⁹ ניתן למצוא הפניות למסמכים המפורטים של התקנים באתר האינטרנט של ה-FSF: www.fsforum.org

ולביצוע המדיניות בכפוף לשיקולי הסודיות ובהתאם לצורך לשמר את היעילות של פעילות רשויות רגולטוריות ופיקוחיות; פרסום תקופתי לגבי ההתקדמות בהשגת מטרות המדיניות ותחזית לעתיד; התייעצות ציבורית לגבי שינויים בתקנות; הודעה בדבר שינויים משמעותיים במדיניות.

- **עיקרון 3: נגישות הציבור למידע לגבי מדיניות מוניטרית ופיננסית** - פרסום דו"ח תקופתי על התפתחויות עיקריות במגזרים שתחת אחריות הרשויות הפיננסיות; יש להבטיח דיווח מסודר ומקיף על כל הכלול בתחום האחריות שלהם, בכפוף לדרישות הסודיות; הכיסוי, התיזמון והתדירות של פרסום המידע על ידי הבנק המרכזי והרשויות הפיננסיות צריכים להיות בהתאם לתקנים להפצת מידע של ה-IMF; על הבנק המרכזי והרשויות הפיננסיות לפרסם לציבור את הדו"ח שלהם במועד שנקבע מראש ולאחר זמן גם מידע נבחר על סך העסקאות בשוק, להקים שירותי מידע לציבור, לוודא זמינות לציבור של תקנות שהבנק והרשויות הפיננסיות מוציאים ולפרסם הסכמים הנוגעים לגופים שהרשויות הפיננסיות מפקחות עליהם, כגון הסכמים להגנת הצרכן.
- **עיקרון 4: "דיווחיות" (Accountability) והגיונות של הבנק המרכזי והרשויות הפיננסיות** - עובדי הבנק המרכזי והרשויות הפיננסיות צריכים להיות זמינים להופיע בפני רשות ציבורית שתיקבע לצורך דיווח על ביצוע המדיניות, הסברת מטרותיהם ומידת העמידה בהן, וכן לצורך החלפת דעות לגבי מצב המשק והמערכת הפיננסית. כמו כן, על הבנק המרכזי והרשויות הפיננסיות לפרסם דו"ח כספי, לדווח על ההוצאות וההכנסות ולפרסם נהלים לגבי עסקאות פיננסיות של העובדים וחוקים נגד ניצול של ניגוד אינטרסים.

1.1. שקיפות במדיניות פסקאלית (Fiscal policy transparency)

המסמך: *Code of Good Practices on Fiscal Transparency* (81 pages)

הגוף האחראי: IMF

תאריך פרסום: 4/1998

תאריך עדכון: 3/2001

המשמעות של שקיפות פסקאלית היא לחשוף בפני הציבור והשווקים את מבנה הממשלה ותפקידיה, מטרות המדיניות הפיסקאלית, חשבונות המגזר הציבורי, והתכניות הפיסקאליות. שקיפות פסקאלית צפויה להגביר את האמינות, דבר שיתבטא בעלויות גיוס חוב יותר נמוכות ובתמיכה גדולה יותר של הציבור במדיניות המאקרו-כלכלית. פוטנציאל הגלישה של משבר פיסקאלי ממדינה אחת למדינות אחרות מגביר את החשיבות של חיזוי ומניעת האירועים האלו. התקן מבוסס על ארבעה עקרונות:

- **עיקרון 1: בהירות התפקידים, תחומי האחריות והמטרות** – יש חשיבות גדולה להפרדת הממשלה משאר המגזר הציבורי והפרטי ומהמוסדות הכלכליים, לפרסום תפקידי

המדיניות והניהול במגזר הציבורי ולמיסוד מסגרת חוקית ואדמיניסטרטיבית לניהול הפיסקאלי. אולם התקן אינו מפרט כל הקצאה של תפקידים בין משרדי הממשלה.

- **עיקרון 2: נגישות הציבור למידע על המדיניות הפיסקאלית** – אספקת מידע מלא לציבור על הפעילות הפיסקאלית של הממשלה בעבר, בהווה ובעתיד. חובת אספקת המידע צריכה להיות מעוגנת בחוק.
- **עיקרון 3: הכנה, ביצוע ודיווח של התקציב באופן שקוף** – על דיווח התקציב לכלול פירוט של מטרות המדיניות הפיסקאלית, המסגרת שלה, בסיס המדיניות לתקציב וכן סיכונים פיסקאליים גדולים. כמו כן, יש לפרסם נהלים מפורשים להוצאות והכנסות, ולתת דיווח פיסקאלי שוטף לרשות המחוקקת ולציבור.
- **עיקרון 4: הבטחת ההגינות (Independent Assurances of Integrity)** – על המידע הפיסקאלי לעמוד בתקנים המקובלים, ועליו להיות נתון לבחינה קפדנית על ידי מבקר חיצוני עצמאי.

1.1. הג. הפצת מידע (Data Dissemination)

הגוף האחראי: IMF

1.1.1. תקן להפצת מידע מיוחד (Special Data Dissemination Standard - SDDS)

המסמך: *Special Data Dissemination Standard (SDDS) (87 pages)*

תאריך פרסום: 3/1996

SDDS עוסק בהפצת מידע מקרו-כלכלי ופיננסי לציבור, והוא מיועד למדינות שיש להן, או שמעוניינות בגישה לשוקי ההון הבינלאומיים. ההצטרפות של מדינות לתקן היא על בסיס התנדבותי, אולם המדינות המצטרפות מחויבות לפרסם את המידע הרלוונטי באינטרנט, באמצעות קרן המטבע (National Summary Data Page – NSDP). נכון להיום, 47 מדינות הצטרפו ל-SDDS.

התקן מחולק ל-20 קטגוריות – המכסות את המגזר הריאלי, הפיסקאלי, הפיננסי והחיצוני, שאותן ניתן לחלק לפי הקווים המנחים הבאים:

- **מידע** – קביעת כיסוי, תדירות ותיזמון של המידע המופץ.
- **נגישות המידע לציבור** – לפרסם מראש לוח זמנים לפרסום, ולפרסם את המידע בהתאם.
- **הגינות** – חשיפת מידע לגבי חוקים הנוגעים לעיבוד ופרסום המידע. יש לאפשר לגורמים ממשלתיים גישה למידע לפני הפרסום. יש לפרסם פרשנות מיניסטרילית המלווה את הפרסום, לנהל מדיניות של בדיקה מחדש, להודיע מראש על שינויים גדולים במתודולוגיה.
- **איכות המידע המופץ** – הפצת מסמכים אודות מתודולוגיה ומקורות, וכן הפצת מידע התומך בבדיקות רוחב סטטיסטיות.

2.ג.1. מערכת להפצת מידע כללי (General Data Dissemination System - GDDS)

המסמך : *General Data Dissemination System (GDDS) (19 pages)*

תאריך פרסום: 12/1997

פותחה בעקבות ה-SDDS על מנת לסייע למדינות לפתח מערכת סטטיסטית מוצקה כבסיס להפצת מידע כלכלי, פיננסי וסוציו-דמוגרפי לציבור באופן מקיף, מתוזמן היטב, נגיש ואמין, בהתבסס על אותם קווים מנחים של ה-SDDS ובתיאום עם העקרונות הבסיסיים של האו"ם לסטטיסטיקות רשמיות. הפעלת המערכת נעשית תוך התחשבות ברמת המערכת הסטטיסטית בכל מדינה ומדינה ובמידת יכולתה לשפר את המערכת הסטטיסטית לאורך זמן. הנושאים העיקריים שהמערכת עוסקת בהם הם: כיסוי המידע ואיכותו, תכניות פיתוח למערכות סטטיסטיות והפצת מידע.

2. תשתית המוסדות והשווקים הפיננסיים (Institutional and Market Infrastructure)

2.א. חדלות פירעון (Insolvency)

עדיין לא גובש מסמך סופי. הנושא נמצא בטיפול הבנק העולמי, בסיוע קרן המטבע ו- United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), המפתחים את התקן על סמך הנייר Principles and Guidelines for Effective Insolvency and Creditor Rights System (April 2001, 85 pages), שנכתב על ידי הבנק העולמי. נייר זה עוסק בעיקר בחדלות פירעון של תאגידים, אולם הגופים העוסקים בנושא מנסים למפות עקרונות נוספים, העוסקים בחדלות פירעון של בנקים, באופן ספציפי, ושל כלל המערכת. העקרונות הנכללים בנייר זה:

- **תשתית משפטית לזכויות המלווים (עקרונות 1-5)** – קיום מערכות אכיפה ראויות; אכיפה של זכויות לא מבוטחות (unsecured rights); תיעוד, רישום ואכיפה של זכויות מבוטחות (secured rights).
- **תשתית משפטית למקרה של פשיטת רגל (עקרונות 6-16)** – קביעת מטרות ומדיניות; החובות של המנהלים בעת פשיטת רגל; הסדרה של שיקום חברות בנות-קיימא, או פירוק של חברות שלא ניתן לשקם; תחילת התהליך – הצהרה על אובדן כושר פירעון, דחיית פירעון חובות והשעיית ההליכים; מנהלה – איסוף, שימור והסדרת הרכוש של הלווים, טיפול בהתחייבויות חוזיות, הימנעות מעסקאות שמקורן בהונאה או ביטולן; טיפול בזכויותיהם של גורמים מעוניינים ובסדרי עדיפות.
- **צעדים לשיקום תאגידים (עקרונות 17-24)** – קביעת הצעדים לשיקום; ייצוב והקפאת הפעילויות העסקיות; גישות למידע על הלווים; עיצוב תכנית השיקום – ניסוח, הגדרת השיקולים, מתן זכות הצבעה למלווים בהתאם לגובה החוב, קביעת קריטריון לאישור התכנית, יישום התכנית והתאמתה; מתן פטור מתשלום חובות או מתן הקלות; התחשבות בשיקולים בינלאומיים.
- **פעילות ובנייה מחדש של תאגידים באופן לא רשמי (עקרונות 25-26)** – יצירת מסגרת חוקית; קידום נהלי עבודה לא רשמיים, כלומר שאינם מעוגנים בחוק, בסקטור הפיננסי.
- **יישום המערכת למקרים של חדלות פירעון (מסגרת מבנית ומשפטית) (עקרונות 27-35)** – הקמת בית משפט או רשות אחרת שתדון בענייני פשיטות רגל, בו ימונו שופטים עם התמחות בתחום; הגדרת תקנים לבתי משפט העוסקים בפשיטות רגל; יש להבטיח טיפול הוגן, אובייקטיבי ושקוף; יש לאפשר גישה לרשומות בית המשפט, כולל דו"חות כספיים; הסדרת האכיפה של הכרעות בית המשפט.

2.ב. שליטה וניהול חברות (Corporate governance)

המסמך: *OECD Principles of Corporate Governance* (65 pages)

הגוף האחראי: OECD

תאריך פרסום: 5/1999

תאריך עדכון: 4/2004

מטרת התקן היא להקל על המדינות להעריך ולשפר את המסגרת החוקית, המוסדית והרגולטורית לגבי השליטה והניהול בחברות ולספק הכוונה למשקיעים, תאגידים וכדומה. ניהול מערכת יעילה שכזו מספק את הביטחון הנחוץ לתפקוד השוק, וכתוצאה מכך מחיר ההון יורד וחברות נוטות להשתמש במקורות באופן יותר יעיל, דבר אשר מוביל לצמיחה. העקרונות מתמקדים בעיקר בחברות נסחרות (ציבוריות), אך ניתן להשתמש בהם גם לשיפור השליטה בחברות שאינן נסחרות (פרטיות). העקרונות מחולקים באופן הבא:

- **עיקרון 1: יעילות של השליטה והניהול** – מושגת על ידי קידום שקיפות ושווקים יעילים בהתאם לחוק, והבהרה של חלוקת האחריות בין הרשויות המפקחות, הרגולטוריות ורשויות האכיפה.
- **עיקרון 2: זכויות של בעלי המניות** – הגנה על מימוש זכויותיהם ועל יכולתם להשפיע על התנהגות החברה, כולל: העברת מניות, קבלת מידע רלוונטי, חלוקת רווחים עודפים, שותפות בהחלטות בסיסיות ובישיבות בעלי מניות, העברת שליטה באופן הוגן ושקוף;
- **עיקרון 3: טיפול הולם בבעלי מניות** – כל בעלי המניות זכאים ליחס זהה מצד בעלי השליטה, המנהלים והנהלה. הם רשאים לקבל פיצוי על הפרת זכויותיהם, וכן לקבל דיווח על אינטרסים שעשויים להיות לחברי הנהלה בעסקאות שמשפיעות על החברה;
- **עיקרון 4: תפקידים של "גורמים מעוניינים" (stakeholders)** – הכרה בזכויותיהם של "גורמים מעוניינים" המעוגנות בחוק או בהסכמים הדדיים. עידוד שיתוף פעולה פעיל בין החברה לבין גורמים שיש להם עניין בחברה ובפעילותה על מנת ליצור רווחה, תעסוקה והמשכיות בעסקים (Sustainability of Financially Sound Enterprises);
- **עיקרון 5: חשיפה ושקיפות** – גילוי סדיר ומדויק על כל העניינים הקשורים לחברה, כולל מצבה הפיננסי, ביצועים, בעלות ושליטה, תוך עמידה בסטנדרטים גבוהים. הפצת המידע צפויה לספק לצרכנים גישה נוחה וחسכונית למידע;
- **עיקרון 6: תחומי האחריות של הדירקטוריון (Board)** – הכוונה יעילה של ההנהלה ומתן דין וחשבון של הדירקטוריון לחברה ולבעלי המניות. על חברי הדירקטוריון לפעול בגלוי ובשקדנות לטובת האינטרסים של החברה ובעלי המניות. בנוסף – באחריות הדירקטוריון לגבש אסטרטגיה ותכניות לטפל בניגודי עניינים פוטנציאליים, להבטיח ציות לחוק, להבטיח ניהול חשבונות תקין ודיווח ותקשורת תקינים. על מנת למלא את תפקידה, הדירקטוריון רשאי לדרוש גישה לאינפורמציה מדויקת ורלוונטית בכל זמן.

2.ג. חשבונאות (Accounting)

המסמך: *International Accounting Standards (IAS) (71 pages)*

הגוף האחראי: International Accounting Standards Board (IASB)

תאריך פרסום: 10/2002

תאריך עדכון: 3/2004

התקן מכיל ארבעים עקרונות המפרטים כיצד יש לשקף פעולות שונות בעת הכנת דוחות פיננסיים, לא רק של חברות אלא גם בסקטור הציבורי (הממשלה, הבנק המרכזי), ומציג תקנים רלוונטיים. תקנים אלו עוסקים במגוון רחב של נושאים, כגון אופן הצגת הדוחות הפיננסיים, טעויות ושינויים במדיניות החשבונאות, מס הכנסה, מידע המשקף השפעות של שינוי במחירים, עלויות גיוס חוב, ועוד.¹⁰

2.ד. ביקורת חשבונאית (Auditing)

המסמך: *International Standards on Auditing (ISAs) (987 pages)*

הגוף האחראי: International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB)

תאריך פרסום: 10/2002

התקנים הבינלאומיים לביקורת חשבונאית (International Standards on Auditing (ISA)) משמשים ברחבי העולם כאמת מידה לרמה גבוהה של ביקורת. הם מסייעים למבקרים להתמודד עם הדרישות המשתנות והגוברות לדיווח פיננסי ומספקים הדרכה בתחומים ספציפיים. התקנים מכסים את הנושאים הבאים:

• תקנים בינלאומיים בסיסיים לביקורת –

- 0 עקרונות ותחומי אחריות – מטרות, תנאי הביקורת, בקרת איכות של הביקורת, תיעוד, טיפול המבקר בהונאות וטעויות, ביקורת של המאזן בהתאם לחוקים ולתקנות.
- 0 הערכת סיכונים ותגובה – תכנון, למידה, הבנת הגוף המבוקר והסביבה, הגדרת נהלים, הערכה ובקרה פנימית, שימוש במערכות מידע ממוחשבות.
- 0 אימות הביקורת (Audit Evidence) – אישור חיצוני, מאזני פתיחה, בדיקה מדגמית של הביקורות.
- 0 שימוש בעבודות אחרות – התחשבות בעבודת המבקר הפנימי ומבקרים אחרים, שימוש בעבודות של מומחים.

¹⁰ פירוט של 40 העקרונות חורג מגבולות נייר זה, ותמצית שלהם היתה מסורבלת ולא ראינו לנכון להביאה בנייר זה.

0 מסקנות מהביקורת ודיווח – דיווח לבעלי המניות או לדירקטוריון על המאזנים, עריכת השוואות, שימוש באינפורמציה ממסמכים המכילים מאזנים מבוקרים.

0 תחומי התמחות בביקורת והתחייבויות של המבקר.

- **דיווח על ביקורת חשבונות בינלאומיים** – המוסדות המבוקרים, מערכות מידע, תקשורת עם ההנהלה, הערכת סיכונים ובקרה, כלים פיננסיים נגזרים, דיווח של המבוקרים על העמידה בתקנים הבינלאומיים לחשבונאות;
- **תקנים בינלאומיים לגבי החובה לבצע סקירה** – התחייבות לסקור מאזנים;
- **תקנים לבקרת איכות.**

2.ה. מערכות תשלומים וסליקה (Payment and settlement)

הגוף האחראי: Committee on Payment and Settlement Systems (CPSS)

2.ה.1. כללי

המסמך: *Core Principles for Systemically Important Payment Systems* (84 pages)

תאריך פרסום: 1/2001

המסמך מציג את עקרונות הליבה לעיצוב ותפעול "מערכות תשלומים בעלות חשיבות מערכתית" (Systemically Important Payment Systems). כמו כן הוא מספק הנחיות כיצד ליישם את העקרונות, ומתאר את תפקיד הבנקים המרכזיים בהבטחת יישום העקרונות ומעקב. יציבותה של מערכת התשלומים והסליקה (להלן "המערכת"), או לפחות של המערכות החשובות מערכתית, חשובה ליציבות כלל המערכת הפיננסית מאחר והיא מאוד חשובה לזעזועים שעשויים להשפיע על המערכת הפיננסית והשווקים הפיננסיים המקומיים והבינלאומיים. העקרונות מיועדים לכל הבנקים המרכזיים וכן לגופים ציבוריים ופרטיים אחרים, למתפעלי מערכות תשלומים וליועצים.

העקרונות:

- **בסיס משפטי איתן** – לפעול במישור המקומי והבינלאומי להגדרת חוק אחד שעוסק בכל הסוגיות הקשורות למערכות תשלומים וסליקה, או לדאוג שאם יש מספר חוקים – שהם לא יסתרו אחד את השני, יהיו שקופים ובני-אכיפה.
- **הסיכונים הפיננסיים שמשתתפי המערכת נחשפים אליהם** – על החוקים והנהלים הקשורים למערכת להגדיר במפורש את כל הזכויות והחובות של המשתתפים, בעיקר את הקשר שבין המערכת ושאר הסביבה. יש לפרסם לציבור חוקים מרכזיים הנוגעים לסיכונים פיננסיים במערכת.
- **קביעת נהלים לניהול סיכונים נזילות ואשראי** – נהלים המפרטים את האחריות של מפעיל המערכת והמשתתפים בה, וכן מספקים תמריצים לניהול הסיכונים הללו. הנהלים

מחולקים לנהלים אנליטיים (בקרה וניתוח של סיכונים) ואופרטיביים (יישום החלטות לניהול סיכונים). תהליך ניהול סיכונים המתקיים בזמן אמת מסייע למימוש עיקרון זה.

- **סליקה סופית ומיידית** – בין הזמן שתשלום מתקבל לסליקה ועד לסליקה הסופית עדיין עלולים להיווצר סיכונים, אי לכך רצוי לצמצם את טווח הזמן הזה, לכן יש צורך במנגנון שמבטיח נזילות במהלך היום.
- **סיום הסליקה בזמן** – במקרה של מערכת רבת משתתפים יש להבטיח את סיום הסליקה בזמן, גם כאשר אחד המשתתפים בסליקה (הגדול שבהם) אינו מסוגל לעמוד בהתחייבויות הסליקה שלו. אם אחד המשתתפים במערכת לא עומד בהתחייבויותיו, המשתתפים האחרים עשויים לעמוד בפני סיכון אשראי או נזילות גדול יותר מהצפוי – סיכון שגדל ככל שהסליקה מתעכבת. מומלץ כי המשתתפים בסליקה יפקידו ביטחונות, כל אחד על פי השיעור היחסי של הפעילות שלהם בכל יום. ביטחונות אלו אמורים לשמש את מפעיל המערכת במקרה שבו אחד המשתתפים אינו עומד בהתחייבויותיו. הדרישה הזו היא דרישה מינימלית, מומלץ שתהיה למערכת אפשרות להתמודד עם יותר מעסקה אחת שאינה עומדת בהתחייבויות.
- **מהות הנכסים לפירעון** – רצוי שנכס המשמש כביטחון לסליקה יהיה התחייבות של הבנק המרכזי. ההתחייבויות של הבנק המרכזי נחשבות היציבות ביותר, לכן הן מקטינות את הסיכוי להיווצרות של סיכונים נזילות או אשראי שעשויים להתפתח לסיכון מערכתי. אם משתמשים בנכסים אחרים עליהם להיות חסרי סיכון אשראי או נזילות, או בעלי סיכון נמוך בלבד.
- **בטיחות ואמינות המערכת** – זאת על ידי טכנולוגיה אמינה וגיבוי, נהלים יעילים וצוות מיומן שיכול לתפעל את המערכת בבטחה ויעילות ולהבטיח שמירה על הנהלים.
- **יעילות ונוחות שיטת התשלומים** – אספקת שירות באיכות ובתנאי ביטחון ויעילות ובעלות מינימאלית; יש לתת למשתתפים תמריצים לביצוע תשלום מידי, בעיקר במערכות סליקה שפועלות בזמן אמת. המערכות צריכות להתאים לתנאים הספציפיים בכל מדינה (למשל גיאוגרפיה, אוכלוסייה, תשתית) באופן שיתאימו למערך התשלומים המקומי והבינלאומי גם יחד.
- **קריטריונים אובייקטיביים וגלויים להשתתפות במערכת** – קריטריון כזה מעודד תחרות בין המשתתפים ומקדם שירותי תשלום יעילים ובעלות נמוכה. יתר על כן, הוא נועד להגן על המערכת והמשתתפים מפני השתתפות של מוסדות שעלולים לגרום לסיכונים שונים.
- **על ניהול המערכת להיות יעיל, שקוף ומבוקר** – זאת על מנת להבטיח שמטרות המערכת יושגו ויהיו מבוקרות, וכן את הסדרת היחסים בין הנהלת המערכת, הגוף המפקח והבעלים שלה.

2.ה.2. סליקת ניירות ערך (Securities Settlement Systems)

המסמך: *Recommendations for Securities Settlement Systems (55 pages)*

תאריך פרסום: 1/2001

המסמך מציג דרישות מינימום למערכות לסליקת ני"ע, שהן בגדר המלצות, ואת דרכי הפעולה הטובות ביותר שעל המערכות לפעול לפיהן. ההמלצות מתוכננות לכלול את כל המערכות, כולל מניות, אג"ח פרטיות וממשלתיות, ני"ע במדינות מתועשות ומתפתחות, מסחר מקומי ובין מדינות. ההמלצות עוסקות בתחומים הבאים:

- **סיכון משפטי (המלצה 1)** – יש צורך במסגרת חוקית ממוסדת, ברורה ושקופה.
- **סיכון לפני פירעון (המלצות 2-5)** – אישורי מסחר, מחזורי סליקה, שחקנים גדולים (Central Counterparties), הלוואת ני"ע.
- **סיכון פירעון (המלצות 6-10)** – שמירה מרכזית של ני"ע, העברה כנגד תשלום, תיזמון הפירעון הסופי, פירעון נכסים במזומן.
- **סיכון אופרטיבי (המלצה 11)** – אמינות, זיהוי ומיזעור הסיכונים על מנת לאפשר את השלמת תהליך הפירעון.
- **סיכון שמירה (custody) (המלצה 12)** – הגנת ני"ע של הלקוחות באמצעות נהלי ביקורת ובטיחות;
- **אחר (המלצות 13-19)** – שליטה, גישה חופשית והוגנת, יעילות, נהלי תקשורת, שקיפות, הסדרה ופיקוח של המערכות לסליקת ני"ע, סיכונים בקשרים בין מדינות.

2.1. הלבנת הון ומימון טרור – שוק הוגן (Market integrity)

המסמכים: *The Forty Recommendations of the Financial Action Task Force on Money*

Laundering (27 pages)

Special Recommendations on Terrorist Financing (2 pages)

הגוף האחראי: Financial Action Task Force

תאריך פרסום: 1990

תאריך עדכון: 2/2002

התקן מורכב מ-48 המלצות, המהוות את המסגרת למעקב, מניעה ודיכוי של הלבנת הכספים ומימון הטרור. מתוך ההמלצות, שמונה המלצות העוסקות בנושא של מימון טרור נוספו רק בשנת 2002.

על כל מדינה ליישם את ההמלצות בהתאם לנסיבות והתשתית המשפטית בה. על מנת להלחם ביעילות בהלבנת כספים ומימון הטרור יש להעריך באופן שוטף את עמידת המדינות והגופים

החברים בתקנים האלו – פעולה שנעשית על ידי FATF, IMF והבנק העולמי. ההמלצות עוסקות בתחומים הבאים :

- **אכיפה משפטית (המלצות 1-3)** – הגדרת העברות שנחשבות כהלבנת כספים ומימון טרור; נקיטת אמצעים מגבילים והחרמות; רישוי של כל האמצעים להעברת כספים, כולל אמצעים לא רשמיים (למשל סוכנים);
- **צעדים שעל מוסדות פיננסיים ובתי עסק לא-פיננסיים לנקוט (המלצות 4-25)** – מניעת התנגשות בין חוקי סודיות לבין יישום ההמלצות; בדיקה ואימות של פרטי הלקוחות והצגתם לאורך כל התהליך של העברת תשלומים; דיווח על פעולות חריגות או חשודות; הרתעה - נקיטת אמצעים נגד מדינות שלא עומדות בהמלצות ה-FATF; חקיקה ופיקוח;
- **צעדים מערכתיים מוסדיים ואחרים (המלצות 26-34)** – על הרשויות הרלוונטיות להקים יחידת מודיעין פיננסי (Financial Intelligence Unit - FIU) שתפקידה לקבל, לנתח ולהפיץ מידע לגבי הלבנת כספים או מימון טרור פוטנציאליים ולפתח שיטות חקירה, תוך שקיפות מירבית. כמו כן, צריכה להיות קיימת האפשרות להחרים רכוש ולהקפיא נכסים המשמשים למימון טרור;
- **שיתוף פעולה בינלאומי (המלצות 35-40)** – הסדרת מנגנונים להסגרה, העברת מידע בין מדינות או סיוע משפטי הדדי בנושאים הנוגעים למימון טרור, פעולות טרור וארגוני טרור. יש ליישם את החלטות ועידת וינה (ועידת האו"ם נגד סחר לא חוקי בסמים, נערכה ב-1988), ועידת פלרמו (ועידת האו"ם נגד הפשע המאורגן הבינלאומי, נערכה ב-2000) וועידת האו"ם מ-1999 (עסקה בדיכוי של מימון הטרור), וכן כינוסים נוספים שעסקו בנושאים רלוונטיים.
- **ארגונים ללא כוונת רווח** – ארגונים אלו חשופים במיוחד לניצול על ידי ארגוני טרור, המציגים עצמם כחוקיים, לצורכי מימון טרור והתחמקות מהקפאת נכסים. לכן, על המדינות להקפיד על בדיקת החוקים והתקנות הקשורים לפעילותם.

3. הסדרה ופיקוח על מוסדות פיננסיים (Financial Regulation and Supervision)

3.א. פיקוח על הבנקים (Banking supervision)

המסמך: *Core Principles Methodology* (55 pages)

הגוף האחראי: Basel Committee on Banking Supervision (BCBS)

תאריך פרסום: 9/1997

תאריך עדכון: 10/1999

ועדת באזל (Basel Committee on Banking Supervision) קבעה עקרונות ליבה לפיקוח על הבנקים. על מנת לסייע בתהליך הערכת עקרונות הליבה הללו הוגדר לכל עיקרון סט של קריטריונים – "הכרחיים" (לפיקוח יעיל) ו"נוספים" (להגברת הפיקוח) – שלפיהם בודקים את מידת העמידה בעקרונות. מטרת הקריטריונים היא שמימוש עקרונות הליבה יהיה אובייקטיבי ואחיד במידת האפשר בין המדינות, שכן קיימת בעיה של פרשנות שונה ואף שגויה ממקום למקום, שמביאה לחוסר אחידות בבדיקת ההתאמה לעקרונות ובדיווח עליה. עקרונות הליבה:

- **תנאים מקדימים לפיקוח יעיל (עיקרון 1)** – הגדרת תחומי אחריות ומטרות של הגוף המפקח על הבנקים. לגוף זה צריכים להיות עצמאות, משאבים מתאימים ומסגרת עבודה מעוגנת בחוק. צריכים להיות הסדרים להחלפת מידע בין רשויות הפיקוח, תוך הגנה על סודיות המידע;
- **רישוי ומבנה המוסדות (עקרונות 2-5)** – הבהרת הפעולות המותרות של מוסדות מורשים ונתונים לפיקוח. לרשות המעניקה רישיונות (Licensing Authority) זכות לקבוע קריטריון לקבלת/דחיית בקשות להקמת בנק. למפקחים יש רשות לבחון ולדחות כל הצעה להעברת בעלות משמעותית או שליטה בבנק קיים, וכן רשות לקבוע קריטריון לבחינת רכישות או השקעות על ידי בנקים, על מנת למנוע חשיפה שלהם לסיכונים גדולים ולקדם פיקוח יעיל;
- **תקנות ודרישות (עקרונות 6-15)** – קביעת דרישות ליחס הון מינימאלי כמדד לסיכון; הערכת פעילויות ומדיניות הבנקים הקשורות להלוואות והשקעות ולניהולן, וכן הערכת איכות הנכסים וההלימות של ההפרשות והרזרבות לחובות מסופקים. הפעלת מערכות מידע המזהות ריכוזיות בסיכון האשראי והגבלת החשיפה של הבנקים ללוויים בודדים או לקבוצת לוויים; לבנקים צריכה להיות מדיניות לזיהוי, ניהול ושליטה בסיכונים מדינה ושוק והחזקת רזרבות כנגד סיכונים כאלו; בבנקים צריך להתקיים תהליך לניהול מקיף של סיכונים, ומערכות פנימיות מתאימות לאופי ומשקל הפעילות שלהם; לבנקים צריכים להיות מדיניות ונהלים לקידום סטנדרטים אתניים ומקצועיים גבוהים ולמניעת ניצול של הבנק על ידי גורמים עבריינים;
- **שיטות לפיקוח שוטף (עקרונות 16-20)** – קיום פיקוח באמצעות ביקורת, מעקב, ניתוח והערכה; למפקחים צריך להיות קשר שוטף עם הנהלת הבנקים והבנה של פעולות המוסד;

למפקחים צריכים להיות אמצעים לאיסוף, לבחינה ולניתוח דו"חות ומשובים של בנקים על בסיס בודד ומאוחד; יכולת של המפקחים לפקח על קבוצת בנקים על בסיס מאוחד היא אלמנט הכרחי בפיקוח על הבנקים;

- **דרישות מידע (עיקרון 21)** – על כל בנק לתעד את פעילותו על פי מדיניות ונהלים שמאפשרים למפקח להשיג מידע הולם על מצבו הפיננסי של הבנק והרווחיות שלו; על כל בנק לפרסם דו"חות כספיים על בסיס קבוע;
- **סמכויות אכיפה של המפקחים (עיקרון 22)** – למפקחים על הבנקים צריכה להיות האפשרות לנקוט באמצעים כאשר בנקים לא עומדים בדרישות, כאשר מפירים תקנות או כאשר המפקידים עומדים בפני איום כלשהו; בנסיבות קיצוניות המפקחים אף רשאים לשלול את רישיון הבנק או להמליץ על שלילתו;
- **בנקאות בינלאומית (עקרונות 23-25)** – למפקחים צריכה להיות אפשרות לבצע פיקוח כולל על הגופים הבנקאיים הבינלאומיים (סניפים, שותפויות, חברות-בת), זאת בעיקר באמצעות ניהול קשרים והחלפת מידע עם מפקחים במדינות אחרות. על המפקחים לדרוש מבנקים זרים הפועלים בשטחם לפעול בהתאם לסטנדרטים המקומיים וצריכות להיות להם סמכויות להעברת מידע למפקחים בארצות המקור של הבנקים האלו;

3.ב. הסדרת שוקי ניירות ערך (Securities regulation)

המסמך: *Objectives and Principles of Securities Regulation* (68 pages)

הגוף האחראי: International Organisation of Securities Commissions (IOSCO)

תאריך פרסום: 9/1998

תאריך עדכון: 2/2002

המטרות של הסדרת ניירות ערך הן להגן על המשקיעים, להבטיח יעילות, הגינות ושקיפות בשווקים, ולהפחית סיכונים מערכתניים. 30 העקרונות להסדרה מבוססים על המטרות הללו, ועוסקים בתחומים הבאים:

- **תפקוד, סמכויות ועצמאות הגוף המפקח (עקרונות 1-5)** – הבהרת תחומי האחריות; עליו להיות עצמאי, כלומר משוחרר מכל התערבות חיצונית, ונתון לביקורת; צריכים להיות בידיו הסמכויות, המשאבים והיכולת הנחוצים לביצוע תפקידו; עליו לאמץ הליכים רגולטוריים; על צוות העובדים בגוף המפקח לעמוד בסטנדרטים מקצועיים גבוהים;
- **"הסדרה עצמית" (Self-Regulatory Organizations – SRO's) (עקרונות 6-7)** – מטרתה לאכוף חוקי ני"ע בנוסף לרגולטור הממשלתי, תוך הקפדה על הפרדה ממנו ושיתוף הסקטור העסקי, התעשייה והמשקיעים; ארגונים עם הסדרה עצמית צריכים להיות תחת פיקוח של הרגולטור ולעמוד בסטנדרטים של הגינות וסודיות (כגון הבורסה לני"ע בארץ);
- **אכיפת חוקים בנושא ניירות ערך (עקרונות 8-10)** – לרגולטור צריכות להיות סמכויות חקירה, מעקב, פיקוח ואכיפה, שעליו לממש באופן יעיל, וכן עליו ליישם תכנית להתאמת החוקים לשוק באופן יעיל;

- **שיתוף פעולה בהסדרה (עקרונות 11-13)** – פיתוח מנגנונים להעברת מידע ציבורי ולא ציבורי לצדדים נוספים, כולל אפשרות של סיוע לרגולטורים זרים;
- **דרישות ממנפיקים (עקרונות 14-16)** – מסירת מידע פיננסי או כל מידע אחר שנחוץ למשקיעים באופן מלא, סדיר ומדויק; יחס הוגן למחזיקי ני"ע של חברה; תקנים גבוהים לחשבונאות וביקורת לפי המקובל בעולם;
- **תכניות השקעה משותפות (Collective Investment Schemes) (עקרונות 17-20)** – קביעת תקנים להתאמה והסדרה עבור המעוניינים לשווק או לבצע השקעה משותפת, תוך אכיפה והגנה על נכסי הלקוחות; יש להעביר מידע הדרוש להערכת ההתאמה של השקעה משותפת למשקיע בודד, וכן להבטיח בסיס להערכת נכסים ולתמחור ופדיון של יחידה בהשקעה משותפת;
- **חברות לשירותי ניירות ערך (Market Intermediaries) (עקרונות 21-24)** – קביעת תנאי מינימום לכניסת חברות לשירותי ניירות ערך, כגון דרישה להון התחלתי ודרישות נוספות שישקפו את הסיכונים שהחברות לוקחות; על החברות לשירותי ניירות ערך לעמוד בתקנים של ארגון פנימי וניהול על מנת להגן על הלקוחות ולהבטיח ניהול סיכונים הולם; יש לקבוע נהלים לטיפול בכשל של חברת שירותים על מנת למזער את הנזק ואובדן משקיעים;
- **שוק משני (עקרונות 25-30)** – הקמת מערכות המסחר צריכה להיות מאושרת ותחת פיקוח ובקרה; יש לקדם בהסדרה שקיפות במסחר, גילוי והרתעה מפני פעולות לא הוגנות וניהול הולם של חשיפות גדולות, סיכונים והפרעות; חשוב לקיים פיקוח ולהבטיח את היעילות של מערכות התשלומים והסליקה, כגון הפעילות בני"ע;

ג.3. פיקוח על הביטוח (Insurance Supervision)

המסמך: *Insurance Core Principles and Methodology (52 pages)*

הגוף האחראי: International Association of Insurance Supervisors (IAIS)

תאריך פרסום: 10/2000

תאריך עדכון: 10/2003

העקרונות לפיקוח יעיל על הביטוח מגדירים את המסגרת לפיקוח ומזהים תחומים שיש להתייחס אליהם בחוק. הם גם מספקים ל-IAIS מסגרת לפיתוח של תקנים בינלאומיים יותר מפורטים. נושאים עיקריים בתחום הפיקוח על הביטוח שהעקרונות עוסקים בהם:

- **תנאים לפיקוח יעיל (עיקרון 1)** - התוויית מדיניות ברורה, תשתית משפטית איתנה לפיקוח, ותשתית מפותחת ויעילה של השווקים הפיננסיים.
- **מערכת הפיקוח (עקרונות 2-5)** – יש להגדיר את המטרות, תחומי האחריות והסמכויות של הרשות המפקחת, על מנת לאפשר מעקב אחרי עבודתה; על הרשות להיות עצמאית, שקופה בעבודתה ונתונה לביקורת; על הרשות לשתף פעולה ולחלוק מידע עם מפקחים

אחרים, הן בתחום הביטוח והן בכלל המערכת הפיננסית, כולל מפקחים זרים, בכפוף לדרישות הסודיות.

- **הגופים הנתונים לפיקוח (עקרונות 6-10)** – יש להסדיר מתן רשיונות לחברות ביטוח, תוך שמירה על הפרדה בין ביטוח חיים לביטוח כללי (אלא אם ברור שניתן למנוע הדבקת סיכונים בין שני סוגי הביטוח); להקפיד על מינוי הולם של הבעלים של החברות, חברי הנהלה והוועד המנהל, המבקרים והאקטוארים; כל שינוי בשליטת חברות הביטוח טעון אישור של הרשות המפקחת; על החברות לעמוד בעקרונות של שליטה וניהול (ראה תקן 2 ב. לעיל); קיום מנגנוני בקרה פנימית בחברות הביטוח, על מנת לאפשר מעקב של הוועד המנהל אחרי פעילות החברות.
- **תהליך הפיקוח (עקרונות 11-17)** – על הרשות המפקחת לקבל את כל המידע הנחוץ לה על מנת לגבש דעה מהימנה על הפעילות והחוזק הפיננסי של כל חברה בתחום אחריותה, להסיק מסקנות ולפעול בהתאם. לשם כך יש להסדיר את הדיווח של החברות לרשות המפקחת. במסגרת זו, על הרשות המפקחת לבצע ביקורת שטח (on-site inspection) ופיקוח מקיף על פעילות החברות, למשל בתחומי החשבונאות והאקטואריה, מנגנוני בקרה פנימיים, עתודות טכניות, ביטוח משנה ועוד; כמו כן, עליה לנקוט בצעדי מניעה ושיפור הדרושים להשגת מטרות הפיקוח, וכן בפעולות אכיפה וענישה; יש להסדיר את המעורבות של המפקח במקרה של חברה פושטת רגל, שנאלצת לצאת מהשוק; להסדיר את הפיקוח הן על מבטחים בודדים והן על מבטחים ששייכים לקבוצות ביטוח, מקומיות או בינלאומיות.
- **תקנות ודרישות מינימליות (עקרונות 18-23)** – עוסקות בהערכת סיכונים בחברות הביטוח וניהולם, בעיקר באמצעות ביטוח משנה, כאשר חלק מהסיכונים ספציפיים לביטוח (כגון עתודות טכניות) וחלקם רלוונטיים גם למוסדות פיננסיים אחרים; על החברות לעמוד בתקנות השקעה, נגזרים והתחייבויות אחרות, ולעמוד בדרישות דיווח לגביהם; כמו כן עליהן לעמוד בדרישות של כושר פירעון והלימות הון, כאשר לרשות המפקחת יש סמכות לבדוק את העתודות של חברות הביטוח ולדרוש להעלות אותן.
- **שווקים וצרכנים (עקרונות 24-27)** – יש להשתמש במתווכים (סוכנים, יועצים), שיהיו את החוליה המקשרת בין הצרכנים לחברות הביטוח, ויהיו נתונים גם הם לפיקוח; על חברות הביטוח והמתווכים לעמוד בכל עת בדרישות להגנת הצרכן, שכוללות מתן אינפורמציה רלוונטית לצרכנים באופן קבוע, על מנת שהגורמים המעוניינים (stakeholders) יוכלו לעקוב אחרי הפעילות, המצב הפיננסי והסיכונים שהם חשופים אליהם; על חברות הביטוח והמתווכים לנקוט באמצעים המתאימים למניעת הונאות ביטוח.
- **הלבנת הון ומימון טרור (עיקרון 28)** – על חברות הביטוח, או לכל הפחות מבטחים המציעים ביטוח חיים או כל ביטוח אחר הקשור בהשקעות, לפעול לפי המלצות ה-FATF נגד הלבנת ההון ומימון טרור (ראה תקן 1.2 לעיל).

נספח: הגופים האחראים לקביעת התקנים ותרומתם בנושאים הפיננסיים

הפורום ליציבות פיננסית

Financial Stability Forum (FSF)

הפורום הוקם בשנת 1999 ביוזמת שרי האוצר ונגידי הבנקים המרכזיים של מדינות ה-G7, ופועל בחסות ה-BIS. הרקע להקמתו היה שורה של משברים פיננסיים בינלאומיים שאירעו במהלך שנות התשעים. הפורום כולל 25 נציגים מ-11 מדינות¹¹, 13 נציגים ממוסדות בינלאומיים¹², 2 נציגים מוועדות מומחים¹³ ונציגי הבנק האירופי המרכזי. הפורום נועד להגביר את שיתוף הפעולה הבינלאומי בין גופי הפיקוח ובין ארגונים בינלאומיים על מנת לחזק את היציבות הפיננסית של כלל המערכת הפיננסית הבינלאומית, זאת בעיקר באמצעות אישור של תקנים, אשר גובשו על ידי גופים שונים (המפורטים בהמשך לנספח זה) ועוסקים במגוון תחומים. תקנים אלו מהווים את התנאים המינימאליים שעל מדינות לעמוד בהם על מנת לתרום להגברת יציבות המערכת הפיננסית המקומית והגלובאלית.

www.fsforum.org

ועדת בזל לפיקוח על הבנקים

Basel Committee on Banking Supervision (BCBS)

הוקמה על ידי הבנקים המרכזיים של מדינות ה-G10 ופועלת בחסות ה-BIS. משמשת כפורום לשיתוף פעולה בין המדינות החברות בה בנושאי פיקוח על בנקים. הועדה מנסחת תקנים וקווים מנחים מקיפים לפיקוח וממליצה על נהלים ותקנים, במטרה שרשויות הפיקוח על הבנקים יישמו אותם.

www.bis.org/bcbs/index.htm

ועדה למערכות תשלומים וסליקה

Committee on Payment and Settlement Systems (CPSS)

הוקמה על ידי הבנקים המרכזיים של מדינות ה-G10 ופועלת בחסות ה-BIS. משמשת כפורום לשיתוף פעולה בין המדינות החברות בה בנושאי מערכות תשלומים וסליקה. הועדה עוקבת אחרי התפתחויות במערכות תשלומים וסליקה מקומיות ובין מדינות ומנתחת אותן. הועדה מנסחת תקנים וקווים מנחים מקיפים לפיקוח וממליצה על נהלים במטרה שהרשויות האחראיות יישמו אותם. בנוסף לטיפול בנושאים הנוגעים לעילות ויציבות של מערכות התשלומים והסליקה, הועדה מתייחסת גם ליחסי הגומלין בין הסדרי (arrangements) תשלומים וסליקה, לשירותי תשלומים וסליקה בבנק המרכזי ולשווקים הפיננסיים העיקריים הרלוונטיים לניהול מדיניות המוניטרית.

www.bis.org/cpss/index.htm

¹¹ אוסטרליה, קנדה, צרפת, גרמניה, הונג קונג, איטליה, יפן, הולנד, סינגפור, אנגליה וארה"ב.
¹² קרן המטבע, הבנק העולמי, BIS, OECD, ועדת בזל לפיקוח על הבנקים, הנהלת התקנים הבינלאומית לחשבונאות, האיגוד הבינלאומי למפקחים על הביטוח והארגון הבינלאומי לרשויות לניירות ערך.
¹³ הועדה למערכות תשלומים וסליקה וועדת המערכת הפיננסית הגלובלית.

כח משימה פיננסי להלבנת כספים

Financial Action Task Force on Money Laundering (FATF)

הוקם ב-1989 בפריז על ידי מדינות ה-G7. הגדיר 40 המלצות למלחמה בהלבנת כספים, אשר עודכנו ב-1996. ב-2002, בעקבות אירועי 11 בספטמבר בארה"ב, נוספו עוד שמונה המלצות הקשורות למניעת מימון טרור. כיום 26 מדינות חברות ב-FATF, העוקב אחרי ההתקדמות של המדינות החברות בו ביישום הצעדים נגד הלבנת כספים באמצעות תהליך כפול של הערכה עצמית שנתית והערכה הדדית של המדינות, שהיא מפורטת יותר, וכן באמצעות סקירת מגמות, שיטות וצעדים נגד הלבנת כספים והשלכותיהם על יישום ההמלצות. גוף זה גם מקדם את אימוץ ויישום ההמלצות במדינות שאינן חברות בכח המשימה.

www1.oecd.org/fatf/

האיגוד הבינלאומי למפקחים על ביטוח

International Association of Insurance Supervisors (IAIS)

הוקם ב-1994, פועל בחסות ה-BIS. האיגוד משמש כפורום לשיתוף פעולה בין רגולטורים ומפקחים בתחום הביטוח ביותר ממאה תחומי שיפוט. האיגוד אחראי לפיתוח עקרונות ותקנים בסיסיים לרגולציה ופיקוח יעילים בתחום הביטוח, שיאומצו ברחבי העולם. לאחר שפיתח את עקרונות הליבה לפיקוח ומספר תקנים נוספים, מרבית עבודתו של האיגוד בהגדרת תקנים מתרכזת בפיתוח תקנים לגבי כושר פירעון (solvency), אמתת ביטוח למתן שירותים בין מדינות, ניהול סיכונים, שיתוף פעולה של קונגלומרטים פיננסיים, ביטוח משנה, התנהגות בשוק (market conduct) ומסחר אלקטרוני.

www.iaisweb.org

הנהלת התקנים הבינלאומית לחשבונאות

International Accounting Standards Board (IASB)

מתפקדת כגוף עצמאי לקביעת תקנים בחשבונאות, יושבת בלונדון. חברים בה נציגי תשע מדינות בעלי רקע מקצועי מגוון. ההנהלה מחויבת לפיתוח סט יחיד של תקנים בינלאומיים לחשבונאות, כך שיהיה באיכות גבוהה, ברור ובר-אכיפה. ההנהלה אחראית לפיתוח ושיפור התקנים לחשבונאות, ופועלת בשיתוף פעולה עם גופים מקומיים האחראים לתקנים בחשבונאות כדי להשיג התאמה בין מדינות.

www.iasb.org

הנהלת התקנים הבינלאומיים לביקורת ואישור חשבונאיים

International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB)

זו ועדה של איגוד רואי החשבון הבינלאומי (IFAC) הפועלת לשיפור האחידות בנהלי ביקורת ושירותים קשורים ברחבי העולם, באמצעות פרסום הודעות במגוון נושאים הקשורים לביקורת ואישור חשבונאיים ועידוד קבלתם. את ההודעות האלו מגבשים בתהליך שכולל משוב מהציבור, מחברי IFAC, ומקבוצה מייצגת המייצגת רגולטורים, רואי חשבון, ולקוחות המשתמשים בדוחות כספיים.

www.ifac.org

קרן המטבע הבינלאומית

International Monetary Fund (IMF)

הקרן מפתחת ועוקבת אחרי תקנים בינלאומיים בתחומים הרלוונטיים למטרתה לבצע מעקב אחרי המערכת המוניטרית הבינלאומית. במסגרת זו ובשיתוף פעולה עם גופים אחרים, היא פיתחה תקנים בינלאומיים להפצת מידע ולשקיפות במדיניות פיסקאלית, מוניטרית ופיננסית, וכן תרמה לפיתוח התקנים הבינלאומיים לפיקוח על הבנקים. הקרן מפרסמת דו"חות מעקב על יישום התקנים והנהלים במדינות שונות (ROSC – ראה לוח נספח).

www.imf.org

הארגון הבינלאומי לרשויות לניירות ערך

International Organisation of Securities Commissions (IOSCO)

ארגון לשיתוף פעולה בין רגולטורים מקומיים לניירות ערך ולשווקים עתידיים. על מנת לשמור על שווקים יעילים ויציבים הארגון מגדיר תקנים לפיקוח יעיל על שוקי ניירות הערך ומסייע לקדם את תפקודם היעיל של השווקים באמצעות יישום קפדני של התקנים ואכיפה יעילה שלהם.

www.iosco.org

הארגון לשיתוף פעולה ופיתוח כלכלי

Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD)

מטרת הארגון היא לקדם מדיניות המביאה לצמיחה כלכלית מתמשכת ולתעסוקה ב-30 מדינות מפותחות החברות בו. על מנת לקדם תפקוד יעיל של השווקים, הארגון מעודד האחדה של תחומי מדיניות, חוקים ותקנות הנוגעים לשווקים פיננסיים ועסקים.

www.oecd.org

הבנק העולמי

The World Bank

מטרת הארגון היא לצמצם את הפערים הכלכליים בין מדינות, על ידי השקעת הרווחים של מדינות עשירות במדינות העניות וסיוע בהלוואות. במסגרת פעילותו, פועל הבנק, בשיתוף עם מומחים וארגונים אחרים, להגדרת תקנים אחידים לגבי כושר פירעון וזכויות מלווים. התקנים עתידים לספק הדרכה לקובעי המדיניות ולתרום ליחסי לווה-מלווה תקינים. הבנק גם שותף עם קרן המטבע במשלחות ה-FSAP הבודקות את המערכות הפיננסיות במדינות שונות.

www.worldbank.org

כח משימה של CPSS ו-IOSCO למערכות סליקת ניירות ערך

CPSS-IOSCO Task Force on Securities Settlement Systems

צוות משותף של הוועדה למערכות תשלומים וסליקה (CPSS) ושל הארגון הבינלאומי לרשויות לניירות ערך (IOSCO), אשר הוקם ב-1999 ומורכב מנציגים של בנקים מרכזיים ב-18 מדינות והאיחוד האירופי. מטרתו של כח המשימה היא לגבש המלצות למערכות סליקת ניירות ערך.

www.bis.org/cpss.index.htm

www.iosco.org

ועדת האו"ם לחוקי מסחר בינלאומי

United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL)

ועדה של האו"ם האחראית לנושאי חקיקה בתחום המסחר הבינלאומי. במסגרת עבודתה הוועדה עוסקת גם בחקיקה בנושא כושר הפירעון, בשיתוף פעולה עם הבנק העולמי.

www.uncitral.org

לוח נספח: סיכום המעקב אחר העמידה של מדינות בתקנים

דו"חות ROSC¹⁴ שפורסמו

נכון ל-31 במאי, 2003

מדינה	1. שקיפות במדיניות מקרו-כלכלית ובמידע			2. תשתית המוסדות והשווקים הפיננסיים					3. הסדרה ופיקוח על מוסדות פיננסיים			סה"כ פורסם
	א.1. שקיפות במדיניות מוניטרית ופיננסית	ב.1. שקיפות במדיניות פסקאלית	ג.1. הפצת מידע	א.2. חדלות פירעון ¹⁵	ב.2. שליטה וניהול חברות	ג.2-ד.2. חשבונאות וביקורת חשבונאית	ה.2. מערכות תשלומים וסליקה	ו.2. הלבנת הון ומימון טרור – שוק הון	א.3. פיקוח על הבנקים	ב.3. הסדרת שוקי ני"ע	ג.3. פיקוח על הביטוח	
אוגנדה	P, P	P	P				P		P, P			7
אוסטרליה	P	P	P						P			4
אוקראינה		P				P						2
אורוגוואי		P	P									2
אזרביג'אן		P	P									2
איטליה		P	P									2
איסלנד	P						P		P	P	P	5
אירלנד	P						P		P	P	P	5
אירן		P										1
אלבניה			P									1
אלג'יריה									P			1
אמירויות ערב							P		P			3
אנגליה	P, P	P	P				P	P	P, P	P	P	10
אסטוניה	P	P	P				P		P	P	P	7
אקוודור			P									1
ארגנטינה	P	P	P	P					P			5
ארמניה		P	P									2
בולגריה	P, P	P	P		P	P			P, P	P	P, P	12
בוצוואנה			P									1
בורקינה פאסו		P										1
בנין												1
ברבדוס	P						P		P	P	P	5
ברזיל		P										1
גבון									P			3
ג'ורג'יה	P		P		P				P	P	P	6
דרא"פ	P		P			P						2
הודו		P			P							2
הונג קונג	P	P	P						P			4
הונגריה	P, P	P	P		P		P, P		P, P	P, P	P, P	13
הונדורס		P										1
זימבבואה					P							1
טוניס	P, P	P	P				P		P, P	P	P	9
טונגיה		P										1
יוון		P										1
יורו							P					2
יפן		P										1
ירדן			P									1
ישראל ¹⁶									P	P	P	5
לוקסמבורג									P	P	P	5
לטביה		P			P				P	P	P	7
ליטא		P	P	P	P	P			P			9
מאוריטניה		P										1
מאוריציوس			P		P	P						3
מאלי		P										1
מוזמביק		P	P									2
מונגוליה		P	P									2
מלאווי		P										1
מלזיה					P							1
מצרים					P							1
מקסיקו		P					P		P	P	P	6

¹⁴ Report on the Observance of Standards and Codes

¹⁵ תקן זה נבדק במספר מדינות באופן נסיוני, לפי המסמך: Principles and Guidelines for Effective Insolvency and Creditor Rights System

¹⁶ בנוסף על הכתוב בלוח, בישראל נערכו בדיקות מעקב מתמשכות גם בנושא הלבנת הון ומימון הטרור (אוקטובר 2002) (בנושא שקיפות המדיניות הפסקאלית (אפריל 2004).

2						P			P			מרוקו
1										P		ניקרגואה
1									P	P		נמיביה
5	P	P	P		P					P		סלובניה
8	P	P	P		P	P		P		P		סלובקיה
5	P	P	P						P		P	סנגל
2									P	P		סרי לנקה
8	P	P	P		P	P	P			P	P	פולין
3						P	P			P		פיליפינים
5	P	P	P		P						P	פינלנד
1										P		פפואה
												גינאה
												החדשה
1										P		פקיסטן
2							P		P			צ'ילה
13	P	P, P	P, P		P		P, P	P	P	P	P, P	צ'כיה
2										P	P	צרפת
1										P		קולומביה
4			P		P				P		P	קוסטה
8	P	P	P		P		P		P	P	P	ריקה
2									P	P		קוריאה
4			P		P				P	P	P	קזחסטן
6	P		P		P					P	P	קירגיז
6	P	P	P		P				P	P	P	קמרון
1										P	P	קנדה
7	P	P	P		P	P	P				P	קניה
2									P	P		קרואטיה
5	P	P	P		P						P	רומניה
7	P	P	P		P				P	P	P	רוסיה
5	P	P	P		P						P	שוודיה
3							P		P	P		שווייץ
292	30	26	42	1	32	11	18	4	36	50	42	תורכיה
410	39	37	68	4	52	16	25	9	39	55	66	סה"כ פורסמו
												סה"כ הושלמו

המקור: IMF, Quarterly Report on the Assessments of Standards and Codes—August 2003, Policy Development and Review Department, 7.8.2003

הערה: לפי דו"ח של ה-FSF מספטמבר 2004, נכון לסוף חודש מרץ 2004 הושלמו 528 דו"חות ROSC ב-107 מדינות, מתוכם פורסמו 401.